

MUISTI

SODAN JA RAUHAN KESKUS
CENTRET FÖR KRIG OCH FRED

MIKKELI-FINLAND

Kokoelmat ♥ näyttelyt

Olli-Pekka Leskinen

Toimitusjohtaja

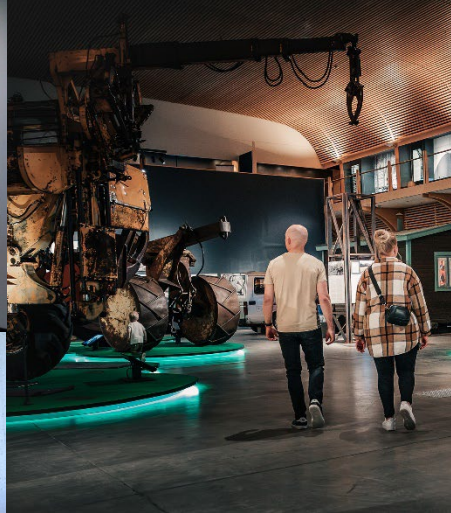
Museo

”Museo on yleishyödyllinen, pysyvä ja yhteiskuntaa palveleva instituutio. **Se tutkii, kerää, säilyttää, tulkitsee ja asettaa näytteille aineellista ja aineetonta perintöä.** Museot ovat yleisölle avoimia, saavutettavia ja inklusiivisia. Museot edistävät monimuotoisuutta ja kestäväää kehitystä. Ne toimivat ja viestivät eettisesti ja ammattimaisesti, yhdessä yhteisöjensä kanssa. Museot tarjoavat monipuolisia oppimisen, ilon, pohdinnan ja tiedon jakamisen kokemuksia.”

ICOM:in museomääritelmä 2022

TIETO

Taistelu - rintamakokemus

- Millaista oli etulinjassa?
- Virtuaalikokemus Summassa
- Tutkimustulos visuaalisessa ja immersiiivisessä muodossa.
- Arkistoaineistot:
  - Sotapäiväkirjat
  - Kartat
  - Valokuvat
  - Sätiedot
  - Piirustukset linnoituksesta ja asemista
- Haastattelut
- Tutkimuskirjallisuus
- Satelliittikuvat

29.
lokakuuta
1941

Pakkanen Sota
Korsu
Vartio
Jumala
Rakkaus

DATA

Sanapilvi

Sota-aikana kirjeet olivat lähes ainoa yhteydenpitokeino. Suomen historiassa ei ole kirjoitettu koskaan niin paljon kirjeitä kuin vuosina 1939–1945, jolloin armeijan kenttäposti kuljetti yli miljardi lähetystä rintaman ja kotien välillä.

Mistä ihmiset kirjeissään kertoivat? Sanapilviesityksessä sota-ajan kirjeiden keskeiset puheenaiheet näkyvät suhteessa aikaan. Mitä suurempi sana on, sitä enemmän aihetta käsiteltiin kirjeissä. Sanapilvi kuvaa sodan vaihtelevaa kokemusmaisemaa: kiivaiden taistelujen aikaan puheenaiheet olivat erilaisia kuin rauhallisemman asemasodan aikana.

Aineisto: 7 000 digitoitua ja digitaalisesti analysoitua kirjettä, Tampereen yliopiston Kansanperinteen arkiston sota-ajan kirjekokoelma.

Tutkimus: FT Ilari Taskinen

Visualisointi: FT Jaakko Hakulinen / Suvi Ripatti, Mindhive

”Suuret tietokanta-aineistot sodan kokemushistoriassa” (STASKO) -hanke

johtaja: dosentti Ville Kivimäki

tutkimusapulainen: Katariina Eskola

rahoitus: Suomen Kulttuurirahasto

Kantakorttivisualisointi

Pienoisarmeija näyttää, miten sotapalvelus jakautui eri ikäisten suomalaismiesten kohdalle. Suomen puolustusvoimissa palveli vuosina 1939–1945 noin 800 000 miestä. Heistä on muodostettu kattava otos, joka kuvaa pienoismuodossa sitä, mitä Suomen armeijan sotilaille tapahtui toisen maailmansodan aikana.

Sodan aikana armeija oli jatkuvassa muutoksessa. Riveistä poistui miehiä kuoleman, haavoittumisen tai sairauksien vuoksi. Välillä vanhimpia ikäluokkia kotiutettiin ja välillä joukkoja täydennettiin nuorilla asevelvollisilla. Kriittisissä tilanteissa palvelukseen kutsuttiin aiemmin vapautettuja tai kotiutettuja miehiä. Eri aikoina syntyneiden miesten sotapolku muodostui varsin erilaiseksi.

Aineisto Kansallisarkisto: sota-ajan kantakorttikokoelma.

”Suuret tietokanta-aineistot sodan kokemushistoriassa” (STASKO) -hanke, Tampereen yliopisto

Muisti, Mindhive

Tässä esityksen otsikko tarvittaessa 2 rivillä

Tässä kuvausteksti, mitä aikajanalla tapahtuu.

5. marraskuuta
1940

Välirauha

Suomen ja Saksan solmittua ns. kauttakulkusopimuksen ensimmäiset saksalaisjoukot saapuvat Suomeen

[Lisätietoa](#)

Kaatuneiden tietokanta

Kartta esittää armeijan palveluksessa kuolleiden suomalaisten alueellisen jakautumisen syksystä 1939 Lapin sodan päättymiseen keväällä 1945. Kartalla välähtävät punaiset ympyrät kertovat, missä sotilaita menehtyi. Ympyrän suuruus kuvaa taisteluiden ankaruutta. Yksittäiset kotiseudulla välähtävät ympyrät merkitsevät yleensä sotasairaalassa menehtyneitä sotilaita.

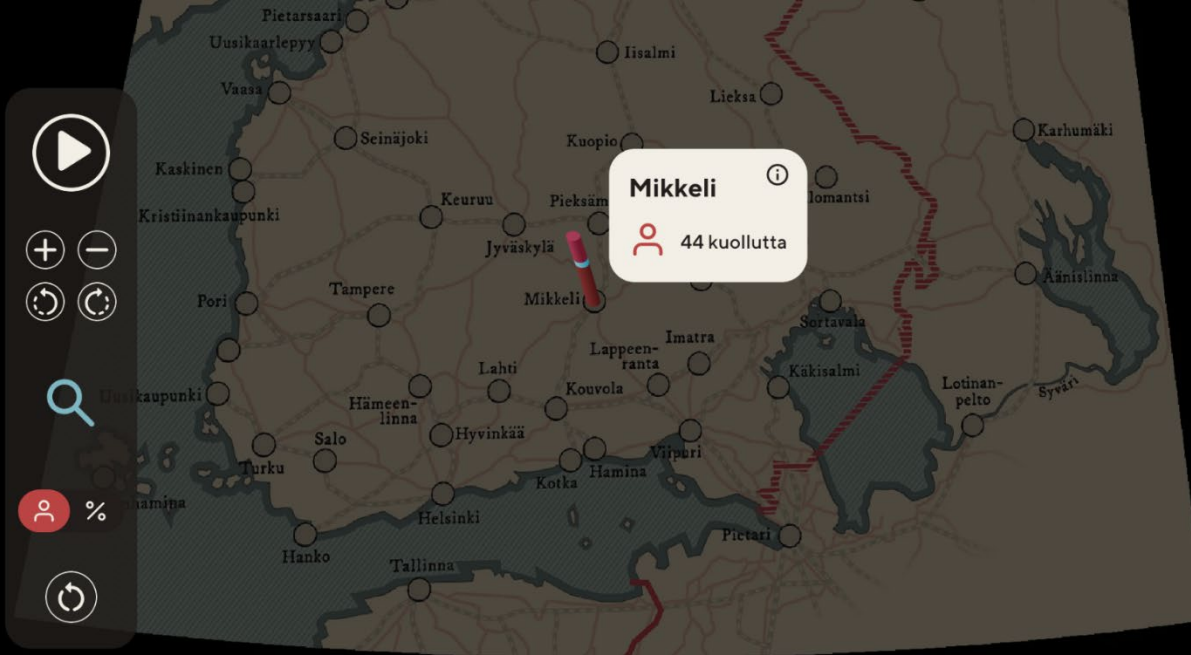
Kuolleet on merkitty karttaan pylväinä kotikuntansa kohdalle. Pylvästä klikkaamalla näet tarkempia tietoja. Voit katsoa visualisointia myös niin, että kuolleiden määrä on suhteutettu kunnan miespuoliseen väkilukuun. Tällöin kokonaiskuva on tasaisempi ja väkimäärältään kaupunkeja pienemmät maaseutukunnat nousevat esiin.

Data-analysointi on tehty Suomen Kulttuurirahaston rahoittamassa tutkimushankkeessa ”Suuret tietokanta-aineistot sodan kokemushistoriassa” (STASKO). Johtaja dosentti Ville Kivimäki, Tampereen yliopisto.

Kansallisarkisto. Visualisointi ”Suomen sodissa menehtyneet 1939–1945”-tietokantaan.

Visualisointi: Jaakko Hakulinen

Suvi Ripatti, Mindhive

Mikkeli
44 kuollutta

Toisessa maailmansodassa menehtyneet suomalaiset

Mikkeli X

Kuolleet on merkitty karttaan pylväinä kotikuntansa kohdalle. Pylvästä klikkaamalla näet tarkempia tietoja.

5. marraskuuta	Kuolleita	Kuolleita yht.
1940	2	34 560

Väli rauha

Suomen ja Saksan solmittua ns. kauttakulkusopimuksen ensimmäiset saksalaisjoukot saapuvat Suomeen

[Lisätietoja](#)

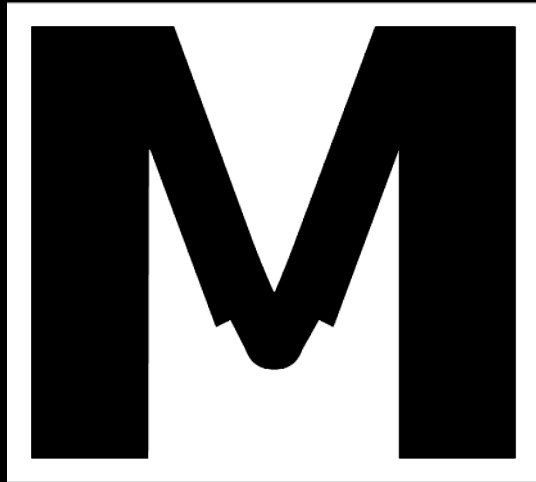

Tekoälyn luo mahdollisuuksia

- Suurten tietokantojen tehokkaampi rakentaminen ja hyödyntäminen
- Uutta tutkimustietoa
- Uusia näyttelysisältöjä
- Tekoäly sisällöntuotannon tukena
- Lisää vuorovaikutteisuutta näyttelyihin
  - Näyttelyvieras voi esittää kysymyksiä itse ja näyttely voi antaa niihin vastauksia?
- Kuinka sinä hyödyntäisit tekoälyä tuodaksesi kokoelmaista ammennettavaa sisältöä ja tietoa näyttelyihin?

MUISTI

**SODAN JA RAUHAN KESKUS
CENTRET FÖR KRIG OCH FRED**

M I K K E L I - F I N L A N D

Olli-Pekka Leskinen

Toimitusjohtaja

olli-pekka.leskinen@muisti.org

Sodan ja rauhan keskus Muisti

Päämajankuja 1-3

50100 Mikkeli

www.muisti.org

Seuraa meitä somessa!